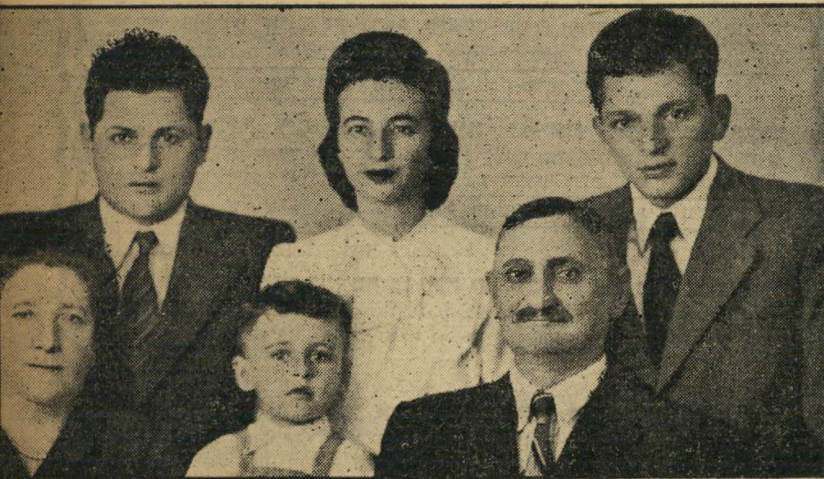

זעקו הגוססים, אריה! אריה!"

כמריריך בהגנה מסר קוצר (שני משמאל) כל רגע מזמנו הפנוי, גויס לעתים קרובות לשרות מלא בקורסיס, כשהוא חוזר בכל פעם למחזרה בבית-החרושת. מעולם לא קיבל משכורת בהגנה.

תמונה משפחתית מראה את אריה קוצר (ימין) עם אביו הנכה, אמו, אחיו וניסתו. הוריו נשברו כליל בהודעה להם על מות בנם, מכרו תוך יום אחד את חנות-המכולת שלהם בתל-אביב.

בנוער הזהב הצטלמו קוצר (ימין) וחבריו בפוזת האופיינית על שפת ימה של תל-אביב. קוצר התנגד לכל הבחורות ה"סאלוניות", העדיף תמיד רעות של חברים על קשרים עם בנות.

קוצר הבין מיד כי אין כל סיכוי לעלות בשארית כוחותיו העלובים על המוצב המכור צר. הוא התקשר באלחוט עם המגיד, אך המגיד הלך קדימה, אל הפלוגה הפורצת בעורף המצרים. ליד המכשיר נשאר רק סגנו.

יצחק וידוון, אחיו של מדריכו של קוצר בתנועת השומר-הצעיר, היה הגבר המבוגר ביותר בשהד-הקרב — בן 33. הוא היה מפקדו של קוצר בחי"ש תל-אביב, וידו הקרוב. מספר הוא: "אחרי המכה הראשונה ביקש קוצר פקודה לסגת. אמרתי שצריה איננו שאין סמכות לתת לו פקודה כזאת. כעבור חצי שעה התקשר שנית. אמרתי לו: לא תקבל פקודה ממני. הוא קרא: אני כבר הולך על הגופות של החברים. עניתי: כל עוד אתה יכול לבצע, אבה חייב לעשות. אם תחליט שאינך יכול, אתה רשאי לסגת."

בניגוד למצפוניו, תקף קוצר בשלישית. היתה זאת משימת-התאבדות — כל מי שהת-רומם באור הראקטות חוסל תוך שניות. הואדי התמלא פצועים. רוב הפלוגה פצעה מכלל פעולה. שוב התקשר האלחוטאי הפצוע עם המטה.

מוסיף וידוון: "התחננתי לפניו שאיני יכול לתת פקודה. אמרתי: אם תחליט שאינך יכול, אתה רשאי לסגת. או החליט: תודיע לצריה שאני אוסף את הפצועים ונסוג."

חזרה אל התופת

בשעות נוראות אלה, שעות נסיגתה, נת-גלחה הפלוגה במלוא זוהרה. 19 מבניה היו מוטלים הרגלים, בנייהם רוב המפקדים, כל החובשים. 16 נפצעו. מספר האבידות עלה על מספר הבריאים. רבים היו המומים, לא ידעו מה נעשה סביבם.

במרכז, בשקט עליאנושי, מפעיל בכוח רצונו כל אחד ואחד מן האנשים, מפקד יחיד וישר על כולם, עמד המפקד. הוא גרר פצועים שלח פקודות. האנשים שהגיעו בשא-רית כוחותיהם לשטח בטוח נמשכו חזרה בכוח מסתורי, חזרה אל המוות. חזרה אל התופת. הם הוציאו פצועים מתחת לאש, הובילים על גבם אל הבית הדו-קומתי הבודד שנקבע כמקום איסוף — וחזרו שוב לתוך הגיהנום השסוע יריות מקלעים והתפוצצות פגזי המרגמות המצריות, שהיו מטוחות מראש.

מספר אחד הניצולים: "קפצתי לתוך הואדי. ראיתי את אריה גורר פצוע על הארץ. עזרתי לו, הנחנו אותו בגומה קטנה ונחנו. אותו רגע קרבה דמור על ארבע. היה זה אחד האנשים שגרר בין רגליו פצוע שנאח ב" עורפו. כשהניח אותו והתרומם, פגע כדור בראשו והוא צנח מת."

הגוססים נתנו לקוצר מחמאה נוראה. במ- (המשך בעמוד 18)

אם כן, שמע, אמר קוצר, והוציא מכיסו רשימה של מספרים. היו רשומים בה מספרי העללים של כל אנשי הפלוגה. הוא הסביר: האפסנאי של הגדוד עושה מונקרייבונס עם העללים של אחד מאנשי הפלוגה. הוא מסרב באופן כרוני לתת לו נעללים מתאימות. אנחנו נעשה מיבצע צבאי: אתה תהיה הטעיה ורחק, ואני הלם. קח חולצה קרועה, דרוש להחליפה, מודד ובבלב לאפסנאי את המות. אני אבוא מאחור ואקח נעללים מת-אימות.

כך בדיוק עשינו. כצייד הנושא את שללו, התרחק קוצר מן המחסן כשזוג הנעללים חלוי על כתפו.

פעם אחרת הובלה מטה הגדוד על ידי מיכר בול מן הפלוגה, שתפסה משלט מול המצרי המתקדם: "אין אוכל, אין כלום ו" המגיד וסגנו אצו מיד למקום. מצאו בפלוגה מזון מספיק ליומיים. מן הסתם אמר לו המגיד את דעתו. כמעשה-נקמה שלח קוצר, באותו ערב, תרגולת-צלויה לאוהל המגיד, באמצעות חולית-רצים מיוחדת.

הפלוגה היתה הכל. קוצר עצם את עיניו כשאנשים הסתגנו לערב העירה, בניגוד לפי קודות הגדוד. הוא לחם כארי על זכויותיהם כשהוטלו עליהם יותר מדי פעולות, בניגוד למה שנראה לו כצודק.

שלב-הפלוגה של צבא-ההגנה נגמר עם הפלישה המצרית. בקרב של אישודו הופעלה בפעם הראשונה החטיבה. הגדוד יצא לקרב בשלמותו, כיחידה-פועלת. היה זה סמלי שבאישודו נגמרה פלוגת-קוצר, ובאישודו נגמר גם קוצר עצמו.

חשכו על הוריקם"

הקרב על אישודו, בו ניסה צבא ההגנה לחסל את הטור המשוריין המצרי שעלה בכוח האש שלו עד אין השוואה על תוקפיו, היה ראשון במינו. לא היה שום נסיון כיצד להפעיל כוח כזה מול צבא סדיר. לכן שולם שכר-לימוד כבד. האיש ששילם היה קוצר.

כמעט כל שגיאה אפשרית נתגלתה בקרב זה. לא היתה פקודת-מיבצע ראויה לשמה. לא היה תיאום ראוי לשמו בין החטיבות והגדודים שפעלו בשטח. הכוח הגדול לא רוכז בנקודה מרצת אתה. אלא פוזר בשר-שרת עצומה אך דלילה מסביב לאויב המרוכז והמבוצר היטב. אפתעת ההתקפה הלילית קולקלה על-ידי "הכנה" של תותחים. שהיתה אפסית, ולא גרמה לשום תוצאה — מלבד לעורר את המצרים ולהעמידם במצב הכן.

בליל הראשון ליוני יצא הכוח. הפלוגות הפורצות עשו עיקוף גדול, בחולות הים, כדי להגיע אל עורף האויב. פלוגת קוצר, שעשתה רק חצי-איגוף והגיעה במהרה לג-קודת ההיערכות שלה, הספיקה לחפור חפ"י רות, כשלתפע נתקבלה פקודה: לחזור לממשלה היה נדמה שנכנסה לתוקפה הפוגה.

למחרת היום נתבררה הטעות, נתקבלה הפקודה לחזור שנית על אותו מיבצע עצמו — אלא שבינתיים גילו המצרים את חפ"י רות מליל אמש, ידעו את העומד להתרחש. פלוגת-קוצר, עייפה אחרי לילות רבים של פעולות רצופות, רטנה. מספר אחד הטוראים: "אריה אסף אותנו בחדר האוכל, נאם גאום קצר ואופייני לו: חברים, המצרים נמצאים 24 ק"מ מתל-אביב. חשבו על הוריקם ואח-יחויכם. קמנו ויצאנו לפעולה."

"אני הולך על גופות"

כשיצא הגדוד בקרב הז' ביוני, היתה לו תכנית כללית, אך לא משימות מפורטות. בדרך ניתכה עליו אש מעמדה מצרית. צריה המגיד, נתן לקוצר הוראות לפרוש מן הטור הגדודי, לחסל את העמדה שפתחה באש. הפלוגה ירדה לואדי, צעדה בכיוון האש. איש לא ידע מה בדיוק היה שם.

מחולקת על פי המחלקות, משני צידי הואדי העמוק והתלול, התקדמה הפלוגה כשלפתע נדלקה ראקטתה ירוקה. לאורה ה' חיוור ראו הלוחמים בפעם הראשונה את המפלצת: הפילבוקס האיום, מגדל-בסטון ש' נבנה על-ידי האנגלים כדי לשמור על פסי הרכבת. לרבים מהם היה זה המראה האחרון בחיים.

תוך שניות מעטות, ברעם המרגמות וטיר-טור המקלעים, התמלא השטח הרויים ופצור-עים. שני קרובים, מקלען ראשון ושני, נהרגו יחירו. האחרים ירו ללא טעם לעבר המפלצת, אליו נמשכו כיוושים אל הגר, מבלי להעלות על דעתם כי המצרים, כנאה לחיילים מאר-מנים, השאירו את המגדל ריק, התחפרו מס' בינו באדמה.

המפקד המושלם, שהיה חבר לפקודי, משתף בצרותיהם ודואג לשלומם, ידע עם זאת לשמור על משמעת פלדה.

ימי ההגשמה ראו את קוצר, ששמו הפך בינתיים אגדה, כשפניו קשוחים, מסתירים את טבעו הרגשני. בעיני פקודיו היה הוא "פאנפילוב",